

BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL ÖNKORMÁNYZATA

POLGÁRMESTER

BESZÁMOLÓ

a 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Készítette: **Nagyné Kovács Timea**
intézményvezető

Előterjesztő: **Borbély Lénárd**
polgármester

Az előterjesztés egyeztetve:
egyeztető lap szerint

Az előterjesztő megtárgyalásra javasolja:
a Szociális, Egészségügyi és Fogyatékosügyi Bizottságnak

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Szeles Gábor
jegyző

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete
2019. évi 67 sz. előterjesztés
Testületi ülés dátuma: 2019. 04. 25.

Az előterjesztés leadva:
2019. április 18.

Testületi ülés időpontja:
2019. április 25.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjék.

Budapest, 2019. április 23.

Borbély Lénárd
polgármester

Melléklet:

1. Egyeztető lap
2. gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló

Határozati javaslat

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2018. évi ellátásáról szóló beszámolót az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Borbély Lénárd, polgármester

Végrehajtás előkészítésért felelős: Metz Tímea, ágazatvezető

A határozat elfogadásához a képviselők **egyszerű** többségű, támogató szavazata szükséges.

EGYEZTETŐ LAP

a 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

1. Az előterjesztés egyeztetve: dr. Vincze Anikó aljegyző

Vélemény: Az előterjesztésben foglaltakkal egyetértek

Budapest, 2019. április „18”

dr. Vincze Anikó
aljegyző

2. Az előterjesztés egyeztetve: Metz Tímea ágazatvezető

Vélemény: Az előterjesztésben foglaltakkal egyetértek

Budapest, 2019. április „ ”

Metz Tímea
ágazatvezető

3. Az előterjesztés egyeztetve: Szeder Istvánné ágazatvezető

Vélemény: Az előterjesztésben foglaltakkal egyetértek

Budapest, 2019. április „18”

Szeder Istvánné
ágazatvezető

BESZÁMOLÓ

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Budapest, 2019.04. 08.

Készítette:

Nagyné Kovács Tímea

Mezei Virág

Pap Gábor

Csepel demográfiai mutatói a 2018. évben

Budapest XXI. kerületében állandó lakosok száma 2018.év végéig: 74 406 fő. Ebből 18 év alattiak 34 778 fő.

Budapest XXI. kerületében a lakónépesség száma 2018.év végéig: 76 200 fő. 18 év alattiak száma: 36556 fő.

Születések száma

Az élve születések száma évről évre csökkenő tendenciát mutat, míg a koraszülések aránya a 2017. évhez képest sajnos emelkedett.

2018. évben 622 csepeli kisgyermek született. Ebből 47 koraszülöttként (7,2 %), 8 újszülött intrauterin retardált és 13 újszülött fejlődési rendellenességgel született. Magzati halálozás(halvaszülés) négy esetben történt.

Az alábbi táblázat mutatja az elmúlt évek során a koraszülések alakulásának adatait, melyből kiderül, hogy a tavalyi és tavaly előtti évhez képest emelkedett, azonban az azt megelőző évekhez képest csökkenést mutat.

ÉV	KORASZÜLÉSEK GYAKORISÁGA
2018	7,2%
2017	6,53%
2016	6,67%
2015	6%
2014	8,5%
2013	10%
2012	8,2%
2011	6,8%

2018-ban halálozási adatokat áttekintve megállapítható, hogy 2 kisgyermek hunyt el. A 4 hónapos újszülött komplex fejlődési rendellenesség miatt exitált, egy 5 éves gyermek közlekedési balesetben veszítette életét.

Védőnői Szolgálat

Az alábbi táblázat a területi védőnői gondozottak létszámát mutatja. Az adatok alapján megállapítható, hogy a fokozott gondozásra szorulóak száma az összes gondozott számával párhuzamosan csökken.

Gondozott létszám
(december 31. állapot szerint)

Korcsoport	2017		2018	
	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szorulóknak száma	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szorulóknak száma
Várandós anyák száma	331	131	313	103
0-11 hónaposok száma	659	94	601	99
12-35 hónaposok száma	1310	132	1292	133
3-6 évesek száma	2306	297	203	316
7-18 évesek közösségbe nem járók száma	35	14	0	0
Összes gondozott	4641	668	4509	651

Kerületünkben a védőnői ellátást és látogatást egy család sem utasította vissza.

Az óvodás korosztály ellátása területi védőnői feladat, amely családlátogatások és önálló védőnői tanácsadások keretében történik. Az évenként kötelező tájékoztató jellegű szűrővizsgálatokat szülő jelenlétében végzik, felkészítik a családokat az iskolai életre. A tisztaságvizsgálatokat, egészségnevelési feladatokat az óvodai csoportokban havi rendszerességgel végzik az iskola-egészségügyi tevékenység keretében.

A **védőnői szolgálattal** évek óta kiemelkedő és hatékony a kapcsolat. Számos esetben végeznek közös családlátogatást a szakemberek. 60 új esetben érkezett jelzés a védőnői szolgálattól az intézményhez.

Bölcsődei ellátás

A bölcsődébe való felvétel folyamatos, a gondozási-nevelési év egészében zajlik a gyermekek beszoktatása, legintenzívebben a szeptember és december közötti időszakban.

A bölcsődei munka irányelveit a szakmai módszertani levelek, valamint a szakmai programunk határozza meg.

Nagyon fontosnak tartjuk a családdal és a gyermekkel való kapcsolat kialakításánál a családlátogatást.

A gyermekek érdekében minden alkalommal a szülővel történő fokozatos beszoktatást javasoljuk. Jellemzően az édesanyák szoktatják be a kisgyermeküket a bölcsődébe, így együtt, saját gyermekükkel ismerkedtek a gyermekcsoport tagjaival, és az új környezettel.

A nevelési év elején megalakult minden bölcsődében a Szülői Fórum. A nevelési év folyamán három szülői értekezletet tartanak, illetve szülőcsoportos beszélgetéseket igény szerint, a szülők által javasolt témakörökben. Ezen kívül a kollégák számára rendszeresen tartanak házi továbbképzéseket. Továbbra is megrendezésre kerültek a családi délutánok, ahol a szülők a kisgyermekkel közösen kézműveskedhettek.

Bölcsődéinkben dolgozó csoporton kívüli kisgyermeknevelők segítik az ikres segítségnyújtást igénylő szülőket és újszülöttjeiket. Kettes ikrek születése esetén heti 5 munkanapon, napi 4 órában, míg hármás vagy többes ikrek születése esetén napi 8 órában ingyenesen biztosított a segítség, a szülőkkal előzetesen egyeztetett időpontokban.

2018-ban 2 család kérte az ellátást, kettes ikrek születésekor.

2017/2018 nevelési év szeptemberéig 269 kisgyermek, majd december hónapig 10 fő, így összesen 2018 év decemberéig 279 kisgyermek ment el óvodába.

2018. szeptember 1-től december 31-ig 236 gyermek került felvételre.

Nevelésbe vett gyermek a négy bölcsődéből 5 fő, 3 SNI-is kisgyermek részesült bölcsődei ellátásban.

A felvett gyermekek közül a négy bölcsődében étkezési térítési díjat 125 kisgyermek szülője fizet, jövedelemnyilatkozat szerint 253 fő ingyenesen étkezik.

Tartós betegség miatt 19 fő részesült ingyenes étkezésben, míg 63 kisgyermek a 3 gyermekekre vonatkozó rendelet értelmében étkezik ingyenesen.

A kisgyermekek étkeztetése a bölcsődei konyhákról valósul meg, központi étlap alapján. Nagy gondot fordítunk az ételmezésre, a tápanyagbevitel a gyermekek életkorának megfelelő. A bölcsődékben a diétás étkeztetést biztosítjuk, amelyet dietetikus munkatársunk állít össze.

Óvodák

A kerületben működő óvodák pedagógusai és gyermekvédelmi felelősei a Család-és Gyermekjóléti Központ és a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival közösen kísérik figyelemmel a veszélyeztetett gyermekek életkörülményeinek alakulását. Az intézmény óvodai szociális segítői rendszeresen részt vesznek a kerületi óvodai tanácskozáson.

Általános és középiskolák

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésével az iskolákkal a kommunikáció erősödött. Munkatársaink hetente több napot töltenek az iskolákban és segítik, támogatják az iskolai gyermekvédelmi feladatok ellátását. A beérkezett jelzésekről elmondható, hogy azok többnyire a gyermek és fiatalok tankötelezettségük mulasztása miatt érkezett, de kaptunk jelzést magatartási problémákról is.

Pedagógiai Szakszolgálat

A Pedagógiai Szakszolgálat diagnosztikai, rehabilitációs célú és pszichoterápiás ellátást végez. Az intézménybe a kerület óvodái, iskolái és egészségügyi intézményei irányíthatják ellátottjaikat, gondozottjaikat, a szülőkkel egyeztetve, de a gyermekek vizsgálatát a szülők is kérhetik. A Pedagógiai Szakszolgálat a tavalyi évben többször eleget tett jelzési kötelezettségének. Leginkább a kötelező vizsgálatokra való eljutás nehézségeiről jeleztek. Ebben az esetben a családsegítők intenzív szociális segítő munkával segítették elő a gyermek megjelenését a vizsgálaton.

Családok Átmeneti Otthonaiban folyamatos a kapcsolattartás. 1 fő családsegítő és 1 fő eszményvezető kapcsolattartása rendszeres, így személyesebb és hetente találkoznak az ott lévő családokkal. A gondozási tevékenységek formai kiválasztását a jelzések és eszménybeszélések alapozzák meg.

A kerületi **Rendőrkapitányság** munkatársai és intézményünk között a kapcsolattartás rendszeres és példaértékű. Több alkalommal kértünk segítséget a munkatársak biztonsága érdekében is, akár hétvégén. A szakmaközi megbeszéléseken aktív részvételével segítik a családsegítők és eszményvezetők munkáját.

Az **Ügyészség, Bíróság** konkrét esetek kapcsán keresi meg a Intézményüket. Több esetben a hosszan elhúzódó gyermek-elhelyezési perekkel, illetve kapcsolattartási problémák ügyében is kértek tájékoztatást. A bíróság által szabályozott kapcsolattartásokhoz a Központ biztosította a helyszínt és a szakmai hozzáértést. 2018. évben a kerületi bírósággal szakmaközi értekezletet tartottunk, amelynek eredménye képen az együttműködés szorosabb lett.

A **Párfogó Felügyelővel** az egyéni esetkezeléseknek megfelelő intenzitású a kapcsolat.

Gyermekháziorvosokkal a 2018.évben sem sikerült az együttműködésben előrelépést elérni. Jelzést nem kaptunk egy gyermekorvostól sem, a megkeresésekre sokszor nem érkezik válasz. A gyermekvédelmi adatlapok kitöltését számos esetben próbálták megtagadni vagy hiányosan töltik ki.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Pénzbeli ellátások kerületünkben:

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2018-as adatai a következők:

Átlagosan havi 523 gyermek volt jogosult a támogatásra, elutasítás, illetve eljárás megszüntetés 184 kérelmezőnél volt. Az elutasítás a jövedelmi helyzet miatt következett be azonban az eljárás megszüntetésére azért került sor, mert a szülő a hiánypótlásnak nem tett eleget. Megszüntetésre 15 esetben került sor. A jogosult gyermekek évi kétszeri Erzsébet utalványban részesültek, ennek forrását az állam biztosította a Magyar Államkincstáron keresztül.

Az önkormányzat a helyi rendelet alapján a gyermekes családokat rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, rendszeres nevelési segélyben (ezen belül ösztöndíj is), étkezés térítési díjkedvezményben részesítette

- 2018-ban az általános iskola első osztályába lépők iskolakezdési támogatásában 605 kisgyermek részesült utalvány formájában. Ennek forrását az önkormányzat saját költségvetéséből biztosította, amelynek összege: 9.075.000, -Ft
- Csepeli rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 723 gyermek részesült, amely a 2018. évre 27.087.860, -Ft önkormányzati kiadást jelentett.
- Csepeli nevelési segélyt (ösztöndíjat) 115 gyermek kapott, amely havi 5.000, -Ft rendszeres támogatás, tanévre megállapítva. Ez 3.010.000, -Ft önkormányzati kiadást jelentett.
- Csepeli nevelési segély: 81 gyermek (havi 5.000, -Ft rendszeres támogatás 1 évre megállapítva) 2.680.000, -Ft
- Étkezési kedvezmény: 109 gyermek (havi rendszeres támogatás), amelynek összege: 1.568.985, -Ft.

Természetbeni ellátások a kerületben

- babacsomag: 600 db újszülött szüleinek került átadásra br.6.858.000 Ft értékben
- jegyes köszöntőt 250 pár vett át. Ennek nettó ára 1.125.000 Ft.
- 18 életévét betöltötte 1282 fiatal, akiket mozijeggyel köszöntött az önkormányzat, amely értéke br. 1.794.800 Ft
- 90., 95 és 100. évüket 21 csepeli lakos töltötte be
- A Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 6/2012 (III. 27.) számú rendelete értelmében továbbra is biztosított 2-es vagy 3-as ikrek születése esetén, a szülők kérelme alapján az ikres segítségnyújtás.

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében a szünidői gyermekétkeztetésben 23 családot kerestünk fel, ahol 41 hátrányos és/vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek él. A tavaszi-nyári- őszi és téli szünidőben 2 gyermek vette igénybe az étkezést, míg a nyári szünetben az étkezést igénybe vevők

száma 5 főre emelkedett.

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

108 rászoruló család és egyén kapott tűzifa adományt. A helyi Önkormányzat támogatásával a tavalyi évben is sor került negyedévente tartós élelmiszercsomag osztásra. Az intézmény minden osztáskor más célcsoportot célzott meg. Átlagosan 250-300 fő részesült tartós élelmiszercsomagban.

A nyári szünet ideje alatt megközelítőleg 100-110 gyermek napi meleg étkeztetését biztosítottuk elvitellel.

2018 novemberében 4 000 zsák 5 kg-os burgonya és 4 000 zsák 3 kg-os alma osztására került sor a lakosság számára.

2018 decemberében 1000 család karácsonyi ünnepét tette önkormányzatunk szebbé fenyőfa és szaloncukor csomag biztosításával.

Élelmiszerbankkal kötött szerződés alapján minden munkanapon pékárú, zöldség csomagot biztosítunk.

A kerületi önkormányzat által működtetett bölcsődékben és óvodákban az előző évekhez hasonlóan tisztasági csomagot biztosít az önkormányzat.

1. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata a Humán Szolgáltatások Igazgatóságán keresztül biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést, ami a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egységei biztosítanak. A központ és a szolgálat feladatai elkülönülnek egymástól. A szolgálat önkéntes együttműködésen alapuló szociális segítőtevékenységet biztosít, míg a központ hatósági eljárásokkal kapcsolatos tevékenységeket folytat. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői és a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei kölcsönös, partneri együttműködésén alapulnak. A kompetenciahatárok meghatározása során nagyon lényeges, hogy a két szakmai egységben dolgozó szakemberek — azaz a családsegítők és az esetmenedzserek — között nincs alá-fölérendeltség, munkájukat a partneri viszony, a közös szakmai gondolkodás irányítja.

2.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Budapest XXI. kerületében az 1997. évi XXXI. törvényben és az 1993. évi III. törvényben foglalt gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés feladatait a Humán Szolgáltatások Igazgatósága Család-és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése

céljából nyújtott szolgáltatás.

2.1.1. Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatban

2018. december 31-ei állapot szerint összesen 7 fő családsegítő, 1 fő jelzőrendszeri felelős, és 3 fő szociális asszisztens, valamint 1 fő szakmai vezető látta el a Szolgálat feladatait. Képesítésüket tekintve minden szakember rendelkezett a munkakör betöltéséhez szükséges szakirányú végzettséggel.

2.1.2. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

Az 1997. évi XXXI. törvény alapján meghatározott feladatok az alábbiak.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt. -ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális

segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

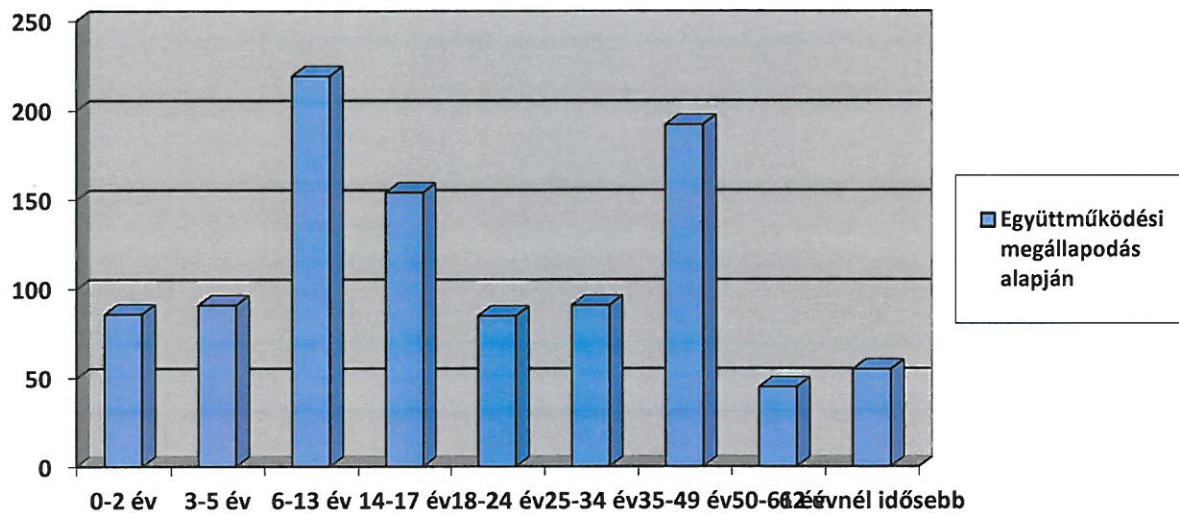
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni, szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Az 1993. évi III. törvény alapján meghatározott feladatok:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők után követését biztosító eszményes feladatokat.
- Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.
- A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

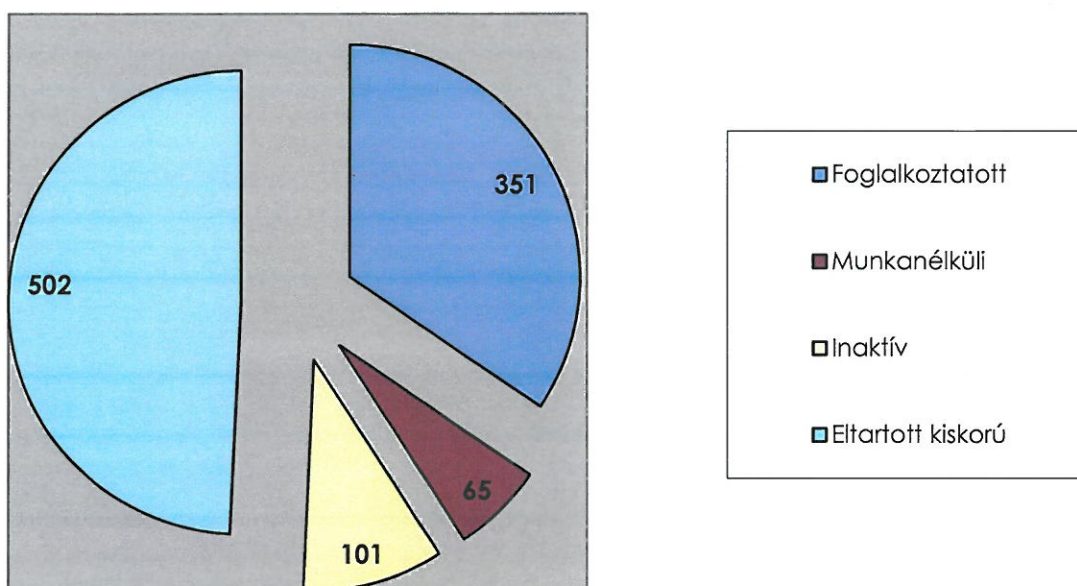
2.1.3. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

A család-és gyermekjóléti szolgálat a fentebb meghatározott feladatok alapján Budapest XXI. kerülete közigazgatási területén élő teljes népesség minden egyes korcsoportban való ellátását lefedi. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 426 családdal kötött együttműködési megállapodást 2018-ban, amely 1018 fő volt az ellátotti létszám. Ebből 502 fő kiskorú. 626 fő esetében történt egyszeri megkeresés, és 702 alkalommal történt ügyeleti ellátás.

Az ábrán jól látható, hogy az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfelek közül a 6-13, a 14-17 és a 35-49 éves korcsoportokban kiugróan magas az kliensek száma. A legtöbb probléma a 6-13 és 14-17 év közötti gyermekeknél és 35-49 éves felnőtteknél jelentkezik.

1. ábra: a szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

A 1. táblázat mutatja, az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfelek gazdasági aktivitását. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az ellátotti felnőtt létszámból 351 fő közül nagy arányban nem rendelkeznek munkaszerződéssel. Az inaktív státuszú ügyfelek nagy része megváltozott munkaképességű, oktatási intézményben jár, gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozási díjban részesül.

A munkanélküliek körében jellemző az alacsony iskolai végzettség, amelyet a következő ábra is szemléltet.

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola 8 osztálynál kevesebb	403
Általános iskola 8 osztálya	331
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	116
Befejezett szakközépiskola	72
Érettségi épülő befejezett OKJ iskola	22
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	17

A szolgáltatást igénybe vevők közül 50 százalékos arányban vannak az általános iskola 8 osztálynál alacsonyabb végzettségűek, ez összefüggést mutat a munkanélküliség okával. A diagramon látható, hogy az ügyfélkör 30 százaléka az általános iskola 8 osztályát végezte el. Általánosságban elmondható, hogy az ügyfélkör 80 százaléka alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ami nagyban rontja a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket.

2. Táblázat: Igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)	
	0-17	18-
	éves	
Életviteli	63	93
Családi-kapcsolati konfliktus	48	88
Családon belüli bántalmazás	37	39
Elhanyagolás	16	42
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	11	16
Gyermeknevelési	103	124
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	3	49
Magatartászavar, teljesítményzavar	25	69
Fogyatékoság, retardáció	2	23
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	48	83
Szenvedélybetegség	10	45
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	2	16
Foglalkoztatással kapcsolatos	4	31
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	59	93
Ügyintézésrel kapcsolatos	3	102
Információkéréssel kapcsolatos	3	76

Az elsődleges probléma szerint négy kiemelkedő problémátípust említhetünk. Legmagasabb számban gyermeknevelési problémák jelentkeznek, ezen belül kimagasló az életviteli probléma, a családi-kapcsolati konfliktusok, a családon belüli bántalmazások. Szintén kimagasló nehézségek, a nem megfelelő szülői attitűdök, a hiányos szülői kompetenciák. A bántalmazás tekintetében a legtöbb jelzés magától a bántalmazott féltől érkezik, de jelzést kapunk ez ügyben nevelési és oktatási intézmények szakembereitől is. Az anyagi nehézségek nagyrészt a fentebb bemutatott tényezőkből adódnak, mint alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség.

A fentnevezett problémák enyhítésére és megszűnésére a családsegítő tanácsadást és információt nyújt, segítő beszélgetést folytat, szociális segítő tevékenységet végez nemcsak saját ügykörében, hanem krízis helyzetben is. Adományközvetítésben segédkezik, hátralékot kezel. A munkanélküliség enyhítésére a Családsegítő Közösségi Házban van álláskereső klub, ahol a szakember munkavállalási tanácsadást nyújt, illetve önéletrajzok elkészítésében segédkezik, felkészítést ad az állásinterjúnál előforduló kérdésekben.

Családon belüli bántalmazás esetén a családsegítők a jelzést követően azonnal felveszik a kapcsolatot az érintett családdal és megteszik a szükséges segítségnyújtást. 2018-ban 37 esetben került erre sor. Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a bántalmazottak nagy része visszatér a bántalmazóhoz.

1. Táblázat: Szakmai tevékenységek adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	6888	1862
Segítő beszélgetés	49343	1241
Tanácsadás	3683	1862
Ügyintézéshez segítségnyújtás	4854	787
Konfliktuskezelés	108	281
Kríziskezelés	65	111
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez-pénzbeli	180	233
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez-természetbeni	418	517
Közvetítés (másik szolgáltatáshoz, család-és gyermekjóléti központhoz)	136	185
Esetkonferencia	26	67

Esetmegbeszélés	49	100
Esetkonzultáció	273	153
Szakmaközi megbeszélés	15	
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka		
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	286	704
Családlátogatás	3756	1018
Adományközvetítés	1240	516
Hátralékkezelési tanácsadás	243	78
Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	19	52

A legfontosabb szakmai tevékenységek az információnyújtás, életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézésben való segítségnyújtás és a családlátogatás. Ezen tevékenységeket biztosítják a családsegítők, hogy az egyén vagy a család a felmerült problémákat kezelni tudja. A különböző szociokulturális tényezőktől is függ a családi nevelés elvei és a családban betöltött szerepek. A kiskorúnál kialakulhatnak deviáns magatartási formák, így ezek megelőzésében és a családi nevelés megerősítésében, a szociális munka eszközeivel tud segítséget nyújtani a szakember.

A krízishelyzetnél azonnali beavatkozást kell eszközölni a krízisállapot megszüntetése érdekében. A legtöbb esetben ilyenkor fellépő súlyos hiányállapot következtében a fennálló feszültség miatt önállóan képtelenek az egyének vagy családok cselekedni. Ezért nagyon fontos a krízisintervenció, a szakember mielőbbi beavatkozása. A legtöbbször előforduló krízishelyzetek a munkahely elvesztése és ennek következtében fellépő anyagi nehézség és a lakhatás elvesztése. A lakhatás elvesztése a legnagyobb feszültséget kiváltó ok, hiszen az érintett eddig felépített egzisztenciája összeomlik, valamint a hajléktalanság veszélye fenyegeti. Az anyagi természetű krízishelyzetek kezelésére a családsegítő munkatárs az egyént vagy a családot adományhoz próbálja juttatni (pl. tartós élelmiszer-csomag). A krízisintervenció egyik pontja lehet, hogy a szakember a díjhátralék miatti kilakoltatás fenyegetettségében elindítja a hátralékkezelést.

A **Szolgálat** munkatársai minden olyan esetben jelzéssel élnek a Központ felé, amikor a gyermek veszélyeztetettsége felmerül, és az általuk nyújtható szolgáltatásokon keresztül már nem szüntethető meg.

2.1.4. Az intézmény által biztosított szabadidős tevékenységek:

2.1.5. A Családsegítő Közösségi Házról

Az Ady Családsegítő és Közösségi Ház 2010 októberében nyitott meg városrehabilitációs projekt keretében. A házban 3 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló dolgozik. A munkatársak koordinálják a programok lebonyolítását, felügyelik azok szakmai tartalmát, valamint vezetik az egyes klubfoglalkozásokat és adminisztrálnak. A projekt és a fenttartási időszak 2018. október 17 -én véget ért, de a ház tovább végzi a tevékenységét.

A ház látogatottsága átlagosan a tavalyi évben 302 fő. volt A programok a lakosság igényei szerint változnak évről évre. Minden korosztály megtalálható a látogatók között, legnagyobb számban az általános iskolás gyermekek és az időskorúak fordulnak elő. Regisztráció az egyéni tanácsadásra, információkérésre 908 alkalommal történt. A Községi Ház rendkívül sokrétű feladatot lát el, programjaikra továbbra is nagy igény van. A gyerekek, a családok, az idősek, a segítségre és támogatásra szorulóknak napról napra, hétről hétre szívesen térnek be hozzánk. A közösségért tenni akarás, az önkéntes munka jelentősége folyamatosan növekszik, számos önkéntes és közösségi szolgálatos diák tevékenykedik a Községi Házban.

A Családsegítő Községi Ház szerves részévé vált a lakótelep életének, fontos a jelenléte, nagyon népszerű a gyermekek és a lakótelepen élők körében.

2.1.6. Erzsébet tábor

Az Önkormányzat támogatásával a 2018-es évben sikeres pályázatot nyújtott be az intézményünk, és 30 fő gyermek vehetett részt a táborban. A táborozás helyszíne Ivó volt, a táborozás időszaka 2018. 08. 18-tól 2018. 08. 25-ig tartott. A szülőktől a táborozás önrészét önkormányzatunk átvállalta, így a gyermekek táborozása teljesen ingyenes volt.

2.1.7. Adományközvetítés

A helyi Önkormányzat támogatásával a tavalyi évben is sor került negyedévente tartós élelmiszer-csomag osztásra. Az intézmény minden osztáskor más célcsoportot célozott meg. Átlagosan 250-350 fő részesült tartós élelmiszer-csomagban. 2018-ban külön figyelmet fordított intézményünk arra, hogy a diabetes mellitus-ban (cukorbetegségben) szenvedőknek külön az étkezésüknek megfelelő tartós élelmiszer-csomagban részesüljenek. 2018-ban 149 fő részesült tűzifa adományban.

Az intézmény a korábbi évekhez hasonlóan 2018-ban is részt vett a Magyar Élelmiszerbank Egyesület által meghirdetett „Áruházi expressz árumentés” programban.

2.2. Család- és Gyermekjóléti Központ

Budapest XXI. kerületében a 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esettanulmányi feladatokat látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ.

2.2.1 A család- és gyermekjóléti központ feladatai

Az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek

igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Ennek keretében biztosítja:

- az utcai és lakótelepi szociális munkát,
- a kapcsolattartási ügyeletet,
- a kórházi szociális munkát,
- óvodai-és iskolai szociális segítő szolgáltatás,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- a jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- a családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát.

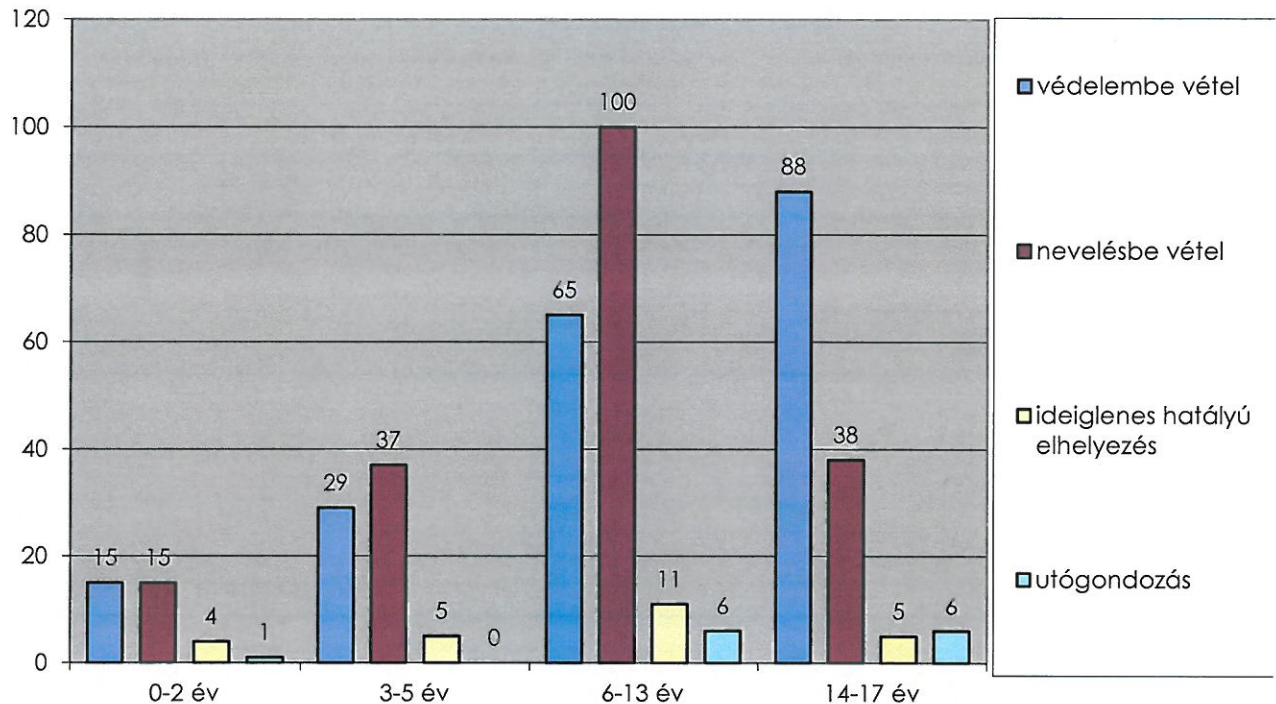
A központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységet lát el. Ennek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembevételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását.
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez, a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához segítséget nyújt,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- a védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítő munkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Az esetmenedzselési feladatok a család-és gyermekjóléti központ esetmenedzserei és a család-és gyermekjóléti szolgálat családsegítői kölcsönös együttműködésen alapulnak.

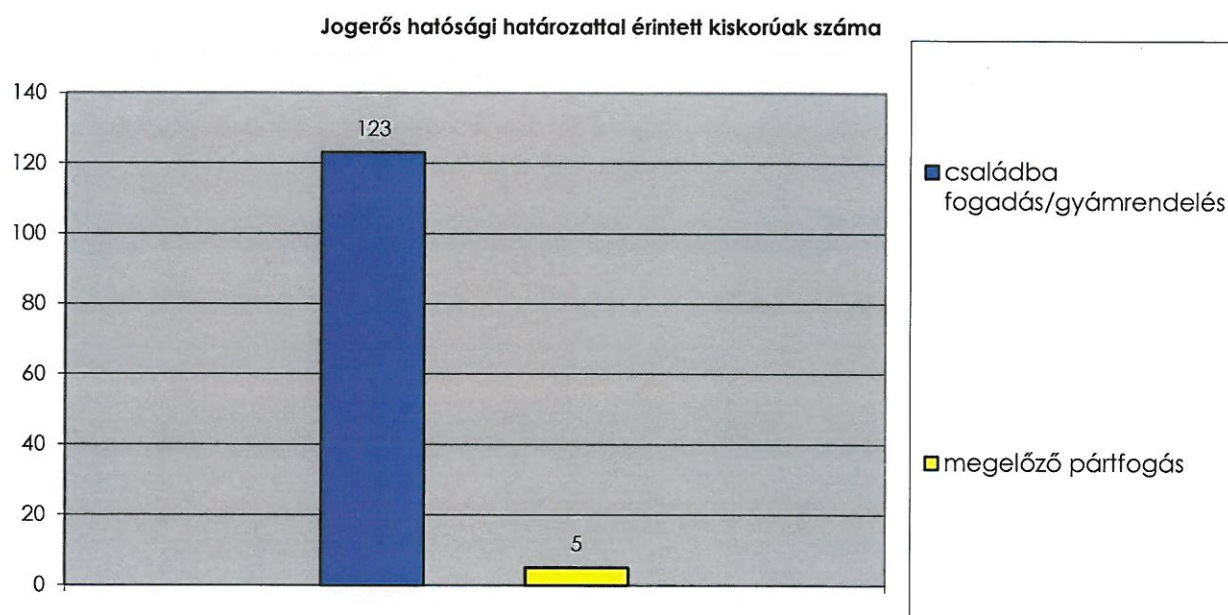
2.2.2 A Család-és Gyermekjóléti Központ működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma

A védelembe vett gyermekek száma a 6-13 és a 14-17 éves korosztályban volt a legmagasabb, összesen 153 fő. A teljes korosztályt nézve a védelembe vett gyermekek száma a 2018-as évben összesen 197 fő volt. Tehát 197 kiskorú ügyében merült fel olyan mértékű veszélyeztetettség, ami a védelembe vétel elrendelését tette indokolttá. A védelembe vétel a szülői felügyeleti jog gyakorlását nem korlátozza, a gyermek továbbra is a családjában nevelkedhet. Annak érdekében, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége megszűnjön bizonyos magatartási szabályok kerülnek megállapításra a szülőknek vagy a gyermeknek, attól függően, hogy milyen probléma okozza azt. Az esetmenedzserek e magatartási szabályok alapján az érintett családtagokat és szakembereket bevonva egyéni gondozási-nevelési tervet készítenek. A védelembe vételt egy év eltelté után felülvizsgálják és helyzetértékelés keretében megvizsgálják, hogyan változott a gyermek veszélyeztetettsége. Amennyiben a szakemberek úgy ítélik meg, hogy megszűntek a veszélyeztető tényezők, akkor a hatósági intézkedés megszüntetésére tesznek javaslatot. Ha azonban a veszélyeztetettség, mértéke nem változott vagy súlyosbodott, egyéb hatósági intézkedésre is van lehetőség (pl. ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel). A veszélyeztetettség megszüntetésében nagy szerepe a van a különböző szakterületeket képviselő szakemberek együttműködésének és a hatékony információáramlásnak. Az esetmenedzser a védelembe vétel során komplexen ez egész folyamatért és a gondozási-nevelési tervben foglaltak megvalósulásáért felelős, de elsősorban a gyermeket érintő problémákkal foglalkozik. Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. Amennyiben ilyen jellegű jelzés érkezik a szakemberek arra azonnal reagálnak. Felveszik a kapcsolatot az észlelő-és jelzőrendszer tagjaival, véleményeket kérnek, valamint felkeresik az adott családot a

lakóhelyén és megvizsgálják, hogy valóban szükséges-e azonnali intézkedés. A diagramon látható, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezések száma a 2018-as évben összesen 25 gyermeket érintett. Az krízishelyzetet vagy a súlyos veszélyeztetettséget okozó tényező, magatartás a szakemberek közbeavatkozásával, segítségével megszüntethető volt. Amennyiben a védelemben vétel nem vezetett eredményre az esetmenedzsernek lehetősége van egyéb a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés megtételére javaslatot tenni. A nevelésbe vett gyermekek száma a 6-13 éves korosztályban volt a legmagasabb. Az összes nevelésbe vett gyermekek számát tekintve a tavalyi évben 43 kiskorú ügyében tett a Központ javaslatot nevelésbe vételre. Ebbe a számba nem tartoznak bele a felülvizsgálati javaslatok. A családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozását az esetmenedzserek egy egyéni gondozási terv alapján végzik, amibe a szociális segítő tevékenység biztosítása miatt a szolgálat családsegítője is bevonható. Általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy a szülők együttműködése hullámzó, gyakran előforduló probléma, hogy költözés esetén nem jeleznek a munkatársának így a hazagondozás folyamata elakad. A szülők cselekvő együttműködése elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek ismételten visszahelyezhető legyen a családba.

A fenti diagramon a családba fogadott és a megelőző pártfogás alá vont gyermekek száma látszik. A családba fogadott gyermekek száma és a gyámrendelések száma összesen 123 fő volt. A családba fogadás elrendelése előtt a Központ szakemberei minden esetben megvizsgálják, hogy a családba fogadó gyám körülményei alkalmasak-e arra, hogy az érintett gyermeket fogadja. Továbbá a szakemberek nagy szerepet játszanak abban, hogy amennyiben a gyermek a vér szerinti szülők gondozásában már nem nevelkedhet tovább, – valamilyen kialakult veszélyeztető ok miatt - felkutasson olyan családi kapcsolatokat, ahol a gyermek családi környezetben nevelkedhet a továbbiakban.

A következőkben a kiskorúak veszélyeztetettségének fő okai kerülnek bemutatásra a problémátípusok meghatározása szerint.

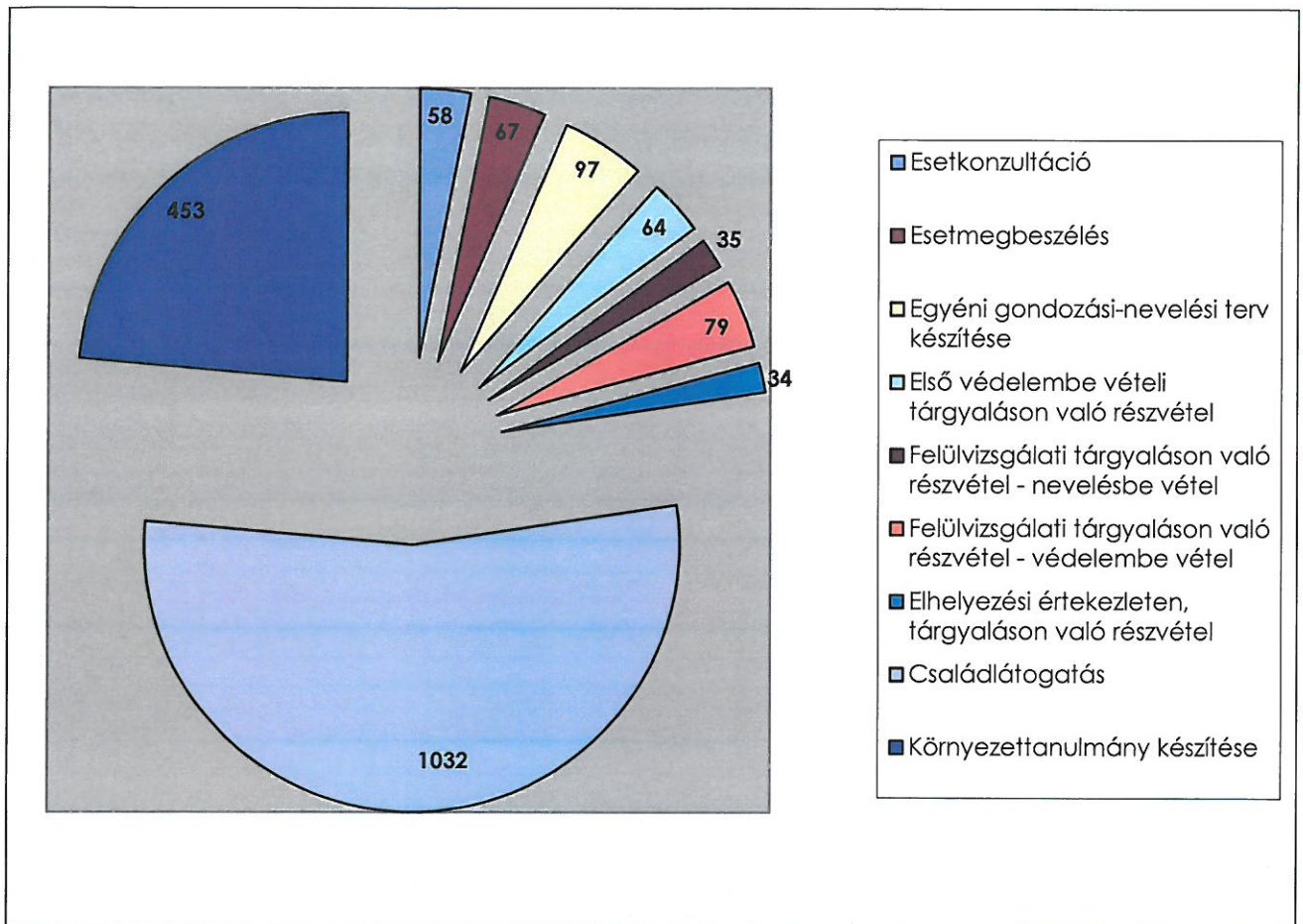
1. Táblázat: A gyermekek veszélyeztetettségnek fő okai. (Család-és Gyermekjóléti Központban)

Veszélyeztetettség fő okai	Az érintett gyermekek száma
Nevelési probléma	33
Szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	62
Családi konfliktus	30
szülő(k) betegsége	1
Gyermek családon belüli bántalmazása (fizikai, lelki, szexuális)	9; 22; 2
Gyermek elhanyagolása (fizikai, lelki)	13; 47
Iskolai kirekesztés, erőszak	4
Kortárs csoport negatív hatása	7
Elégtelen lakáskörülmények	17
Kilakoltatás veszélye	11
Munkanélküliség	fő problémaként nem jelent meg
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	4
Drogfogyasztás	5

Alkoholfogyasztás	8
Csavargás	11
Tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)	42
Magatartás-vagy tanulási zavar	13
Anyagi okok	25

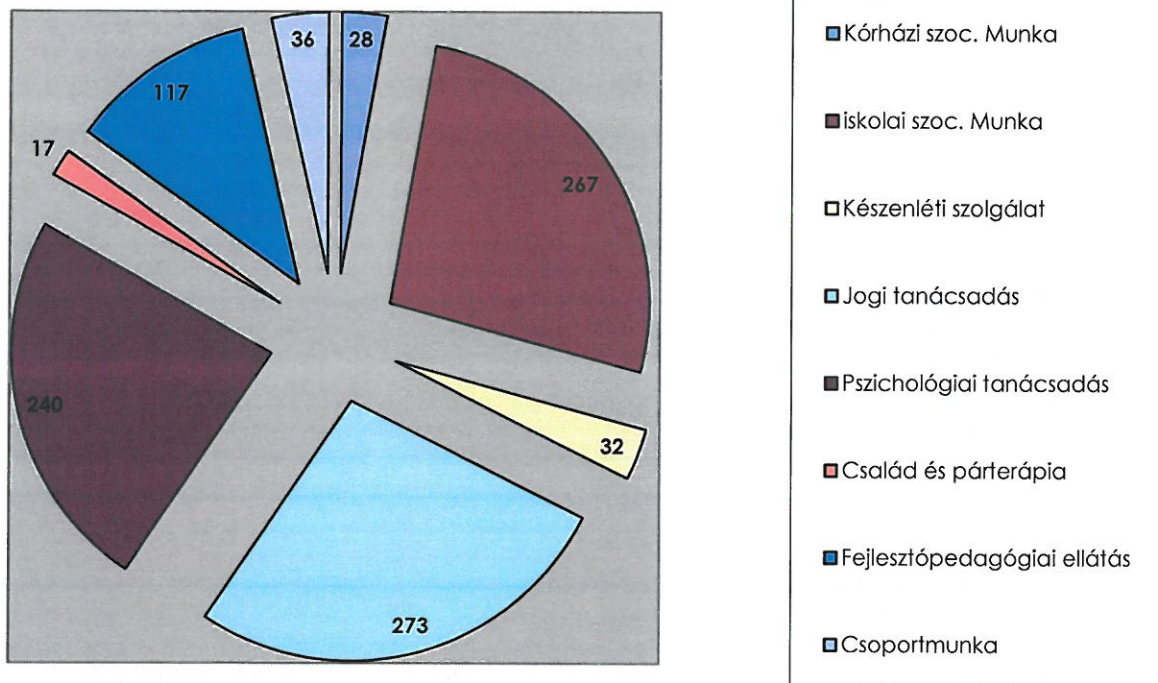
Az 1. táblázat bemutatja a fő okok mentén a veszélyeztetett kiskorúak számát. E szerint a leginkább jellemző problémák a nevelési probléma, a szülők, család életvitel. Ebben az esetben mindig a család, mint az elsődleges szocializációs színtér működésében lépnek fel problémák, a szülők azok, akik az általuk tanúsított magatartásukkal, átadott mintákkal veszélyeztetik gyermekik egészséges testi, lelki, értelmi és érzelmi fejlődését. Ezen túl még számottevő amikor közvetlenül a gyermek saját magára nézve okozza a veszélyeztetettséget, az általa elkövetett cselekményekkel és magatartással, ezt láthatjuk a tankötelezettség elmulasztásánál, 42 esetben jelent meg ez fő problémaként.

A következő ábrán a már fent említett hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek kerülnek bemutatásra. A jogszabályi változások következtében a Központ esetenmenedzserei már csak speciális esetben végeznek szociális segítő munkát, de a családlátogatások számából látszik, hogy folyamatosan kapcsolatban állnak a veszélyeztetett gyermekekkel és családjaikkal, rendszeresen kapcsolatot tartanak velük és családlátogatásokat végeznek. Az esetkonzultációk és az esetmegbeszélések száma szinten egy jó mutató lehet abból szempontból, hogy a jelzőrendszerrel való együttműködést és az esetek leghatékonyabb „feldolgozását” mérjük. Ezek a megbeszélések nagyon fontos színterei az esetekkel kapcsolatos információcserének és elengedhetetlenek ahhoz, hogy a szakemberek megfelelő döntéseket hozzanak egy hatósági intézkedés vonatkozásában. Összesen 378 alkalommal zajlott esetkonferencia és esetkonzultáció. Az esetkonzultációk száma is mutatja, hogy a szakmai egységek közötti interakció folyamatos a hatékony segítő tevékenység biztosítása érdekében.

2. ábra: Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek száma

2.2.3 A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai:

Amint látható több olyan speciális szolgáltatást nyújt a Család-és Gyermejköléti Központ, amit kiemelkedően magas számban vettek igénybe az ügyfelek. Az alábbiakban a Központ által nyújtott speciális szolgáltatások kerülnek röviden bemutatásra.

2.2.3.1. Fejlesztőpedagógiai ellátás

Pedagógiai fejlesztő foglalkozás, tanácsadás iskoláskorú gyermekek részére. A szolgáltatást jellemzően általános iskoláskorú gyermekek veszik igénybe, a Humán Szolgáltatások Igazgatósága Játszóházában. Ezen túl a fejlesztőpedagógus segítséget nyújt a tankötelezettségüket magántanulóként teljesítő diákok felkészülésében is.

2.2.3.2. Pszichológiai tanácsadás

A központnál a szolgáltatást 2 főállású és egy megbízási szerződéssel rendelkező szakember látja. A magas ellátotti szám mutatja, hogy sok esetben tapasztalhatók mind gyermekeknél, mind a felnőtteknél különböző mentális zavarok és magatartási problémák. Amennyiben ezek a problémák tanácsadás keretében nem kezelhetők a szakemberek tovább irányítják a megfelelő szolgáltató felé az ügyfeleket. A pszichológiai tanácsadásra való bekerülést megelőzően egy családsegítő, vagy esetenedzser problémafeltárást végez és csak szükség esetén irányítja az ügyfelet a tanácsadásra.

2.2.3.3. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (iskolai szociális munka)

2018. szeptember 01-től az iskolai szociális munkát felváltotta az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

A tevékenység célja:

- a gyermekek tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat,

- elsődleges prevenciós programok működtetése,
- az észlelő-és jelzőrendszer hatékony működésének segítése,
- a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében való segítségnyújtás,
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében.

Célcsoport:

- az ellátási területen működő köznevelési intézményekben jogviszonnal rendelkező gyermekek, tanulók és azok közösségei (óvodai, iskolai, kollégiumi csoport);
- az érintett szülők, nevelőszülők, törvényes képviselők;
- az érintett köznevelési intézmények pedagógusai, a nevelő-oktató munkát segítő szakemberek, a köznevelési intézményben működő pedagógus- és egyéb közösségek (nevelőtestület, szakmai munkaközösségek, szülői munkaközösségek);
- a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatban álló egyéb szakemberek (pl. pedagógiai szakszolgálat munkatársai, iskolapszichológus, védőnő).

2.2.3.4. Kapcsolattartási ügyelet

Segítséget nyújt abban, hogy a szülők és a családtagok, nagyszülők szakképzett szakemberek segítségével, illetve felügyelete mellett rendszeres kapcsolatot tudjanak tartani gyermekeikkel, unokáikkal. Ezt a szolgáltatást bírósági vagy gyámhivatali határozattal lehet igénybe venni. 2018-ban 24 alkalommal működött a kapcsolattartási ügyelet, amelyen összesen 33 személyt érintett.

2.2.3.5. Kórházi szociális munka

Ezen tevékenység során munkatársunk leggyakrabban a Janh Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet, a Heim Pál Gyermekkorház szakemberivel működött együtt az intézményekbe kerülő kiskorúak vagy szüleik, illetve várandós kismamák élethelyzetének megoldása érdekében. Központunk a továbbá az alábbi intézményekkel áll kapcsolatban:

- Heim Pál Gyermekkorház – Madarász utcai részleg
- Heim Pál Gyermekkorház – Pszichiátriai osztály
- SOTE I. számú Gyermekgyógyászati Klinika
- SOTE II. számú Gyermekgyógyászati Klinika
- SOTE I. számú Nőgyógyászati és Szülészeti klinika
- Vadaskert Gyermek és Ifjúságpszichiátriai Kórház
- Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet
- Nyírő Gyula Kórház – Drogambulancia

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a magatartásával saját testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, csellengő gyermekek speciális segítése, illetve a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekek felkutatása, lakóhelyére való visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

2.2.3.6. Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A szakember munkaidő után is tud szakszerű segítséget nyújtani a telefonügyeleten keresztül, amely egy állandóan hívható telefonszám biztosításával valósul meg az intézmény nyitvatartási idején túl. Legtöbbször információnyújtás vagy tanácsadás történik. Olyan esetben amikor azonnali intézkedést igénylő bejelentés (súlyos veszélyeztetés) érkezik, a készenléti szolgálatot ellátó szakember a helyszínre megy és ott intézkedik, adott esetben egyéb szervek bevonásával (rendőrség, mentőszolgálat stb.).

2018-ban 32 alkalommal érkezett hívás a készenléti szolgálathoz, munkaidőn túli időszakban.

2.2.4 Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és ezzel összefüggő tapasztalatok

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása a kerületben több formában is megvalósul, így igénybe vehető az erre rászoruló családok számára. Elmondható az, hogy az átmeneti gondozást biztosító ellátások szerepe fontos a gyermekjóléti szolgáltatások körében, hiszen az átmenetileg krízishelyzetbe került családok gyermekeit nem fenyegeti a családból való kiemelés a hatóságok által, így a bekövetkező traumák és ártalmak negatív hatásai csökkenthetők. Ezen típusú ellátások igénybevételénél ugyan nem közvetlenül a vér szerinti családban nevelkedik a továbbiakban gyermek (kivéve a családok átmeneti otthonában és anyaatthonban, ahol a gyermekkel együtt kerül elhelyezésre a család), de a krízisintervenciót követően a kiskorú azonnal visszahelyezhető a családjába. Ezek az elhelyezési formák nem érintik a szülő felügyeleti jog gyakorlását. A tapasztalatok alapján összességében elmondható az, hogy a férőhelyek bővítésére szükség lenne, hiszen a lakosság körében egyre gyakrabban jelennek meg olyan lakhatási vagy egyéb problémák, amik indokoltá teszik az átmeneti gondozás igénybevételét.

2.2.4.1. Helyettes szülő

Egyik ilyen lehetőség a Fehér Kereszt Baráti Kör által működtetett helyettesülői szolgáltatás. Ezen ellátás alkalmával minden esetben a kiskorú gyermeket nevelő szülők kötnek szerződést vagy megállapodást a szolgáltatás igénybevételére. A tavalyi évben két férőhely volt biztosított a kerületben.

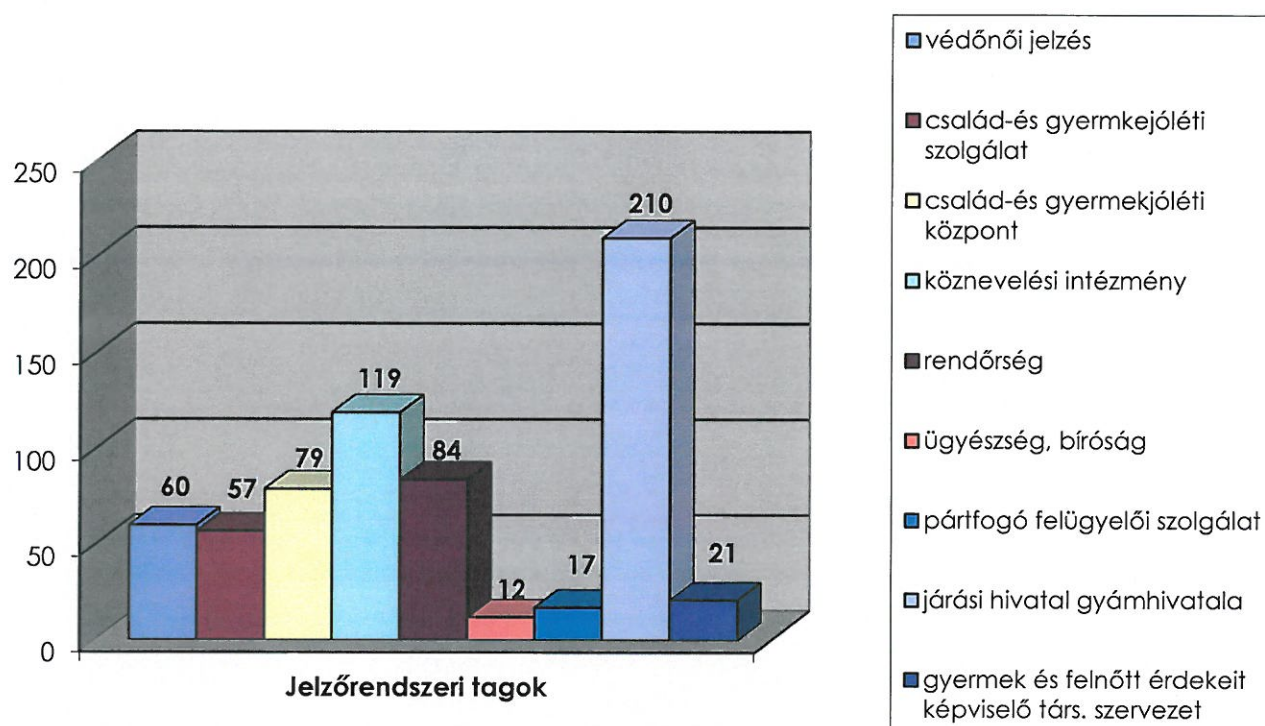
2.2.4.2. Családok átmeneti otthona, anyaothton

A Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona, pedig a szülő(k) és a gyermek(ek) egyidejű intézményes elhelyezése révén biztosította az átmeneti gondozás lehetőségét. Itt összesen 5 csepeli család kerülhet elhelyezésre. A bekerülés szintén a szakembereken keresztül történhet, azonnali férőhelyhiány esetén a családok várólistára kerülnek. Fontos megjegyezni azt, hogy ugyan a központ vagy szolgálat munkatársai is kezdeményezhetik, vagy támogathatják a család felvételét, de végső sorban az átmeneti otthon vezetője dönt a felvételről. A 2018-as évben minden csepeli család számára fenntartott férőhely folyamatosan betöltésre került. Sok esetben már csak várólistára tudtak felkerülni a családok.

2.2.5 Együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal

A jelzőrendszeri tagokkal való együttműködésről elmondható, hogy folyamatosan javuló tendenciát mutat. A tagok által küldött jelzések tartalma olykor még mindig hiányos. Mind a Központ mind a Szolgálat együttműködése kiemelkedő Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztályával, valamint BRFK XXI. kerületi Rendőrkapitánysággal. A jelzőrendszeri tagok rendszeresen meghívást kapnak és részt vesznek az egyes ügyekben megtartott esetmegbeszéléseken és esetkonferenciákon. Ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy egy adott ügyben minden információ a szakemberek tudomására jusson és megfelelő döntés születessen a további intézkedésekre megtételére vagy a problémák feltárása megtörténjen. 2018. év folyamán összesen 163 esetmegbeszélés, esetkonferencia és esetkonzultáció zajlott. A jelzőrendszer működtetése és azzal összefüggő feladatok a jelzőrendszeri felelős feladata. Ennek keretében évente hat alkalommal szakmaközi megbeszélés kerül megrendezésre, valamint egy alkalommal éves szakmai tanácskozás. A Család-és Gyermekjóléti Központhoz beérkező jelzések jelentős része 2018-ban is a járási gyámhivataltól érkezett. Ezek a hatósági eljárások megindításáról megküldött végzések. A második legnagyobb számban megjelenő jelzéseket a köznevelési intézményekből érkezők adják. Jellemzően 50 tanórát meghaladó igazolatlan mulasztásokról, vagy a már hatósági intézkedéssel érintett gyermekekről érkező jelzéseket a központ fogadja. Az észlelő-és jelzőrendszer tagjaitól kevés jelzés érkezik közvetlenül a központhoz. Ennek oka, hogy ezeket a jelzéseket majdnem teljes mértékben a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat fogadja az eltérő szakmai feladatok, és kompetenciák miatt. Az országban található Család-és Gyermekjóléti Központok abban az esetben jeleznek intézményünk felé, ha az illetékesség változik és esetátadásra kerül sor, vagy felkérjük Központunkat, hogy működjön közre egy környezettanulmány elkészítésében. Az egészségügyi szolgáltatóktól érkező jelzések túlnyomó részét a védőnői jelzések teszik ki, a tapasztalatok alapján az egyéb szolgáltatók, de leginkább a házi orvosok részéről érkezik a legkevesebb jelzés. Arról viszont, hogy nem észlelnek problémát vagy a jelzési kötelezettségüket mulasztják el nem rendelkezünk pontos információval. Továbbra is jellemző, hogy a jelzéseknél gyakoriak a tartalmi hibák és hiányosságok, illetve több esetben előfordult, hogy a jelzést nem kellő időben küldik meg, de a tapasztalatok alapján ezeknek a száma folyamatosan csökken.

Az észlelő-és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

2.2.6 Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Központban

2018. december 31-ei állapot szerint összesen 6 esetmenedzser, 4 tanácsadó és egy szociális asszisztens, valamint egy fő szakmai vezető látta el a Központ feladatait. Képesítésüket tekintve minden szakember rendelkezett a munkakör betöltéséhez szükséges szakirányú végzettséggel, ami az iskolai végzettségeket tekintve az alábbiak szerint alakult.

- Központ- és szolgálatvezető: felsőfokú szociális végzettség.
- Esetmenedzser: 4 fő felsőfokú szociális végzettség, 1 fő szociológus, 1 fő viselkedéselemző.
- Tanácsadó: 1 fő felsőfokú szociális végzettség, 1 fő okleveles pszichológus, 1 fő népművelő, 1 fő művelődésszervező.
- Szociális asszisztens: pedagógiai és családsegítő munkatárs (OKJ).
- Óvodai és iskolai szociális segítő: 3 fő

2.2.7 Játszóház

A KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0004 azonosító számú, „Csepel déli lakóközpont szociális célú rehabilitációja” elnevezésű projekt keretében, 2015 márciusában kezdte meg működését Csepel első ingyenes Játszóháza, ahol valamennyi foglalkozás, program térítésmentes. Intézményünk konzorciumi partnerként a Játszóház szakmai tartalommal történő megtöltését vállalta magára. A Játszóház a II. Rákóczi Ferenc út 88-92. szám alatt, a régi II. Rákóczi Ferenc iskola földszintjén található.

2.2.7.1 A szolgáltatás célja

A Játszóház célja a gyermekek életkorának megfelelő program biztosítása szakember felügyelete mellett, mely lehetővé teszi szüleik ügyintézésének gördülékenyebbé tételét érdekeik érvényesítésére több lehetőség teremtését, valamint a szociális és gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások megismerését.

A Játszóház elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést elősegítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás. Célunk hasznos szabadidő eltöltési lehetőség biztosítása a 0-16 éves korosztály számára, emellett lehetőséget adunk a szülőknek, hogy ügyeik intézése alatt szakképzett animátorok felügyeletére bízzák gyermeküket. A Játszóház gyermeknek és szülőnek egyaránt alternatívát kínál gyermekbarát módon kialakított környezetével. Lehetőséget biztosít azoknak a szülőknek, akik nem kívánják igénybe venni a bölcsődei ellátást, de szeretnék, ha gyermekük nem csak a játszótéren ismerhetné meg az együttélés, „együtt játszás” fogalmát.

2.2.7.2 A szolgáltatás igénybevételének módja

A Játszóház által kínált szolgáltatások minden gyermek és kísérő számára önkéntesen és térítésmentesen vehetők igénybe.

A Játszóház szolgáltatásai az adminisztrációs pultnál történő regisztráció útján vehetők igénybe, az erre a célra használt Regisztrációs lapon a gyermek és a hozzátartozó adatai kerülnek rögzítésre. A regisztrációt követően a gyermeket kísérő szülőknek, gondviselőknek, egyéb kísérőknek lehetőségük nyílik közös játéktevékenységre gyermekükkel, illetve ügyintézés idejére, a kísérő kérhet gyermekfelügyeletet is. Utóbbi esetben a személyzet felügyeli a gyermekeket, ennek ellenére csak szülői beleegyezéssel és felelősséggel hagyható a Játszóházban a gyermek.

A regisztrációs lapon megjelöltek szerint egyedül (önállóan) közlekedő gyermek esetében a Játszóház programjain történő részvétel, előzetes *Szülői hozzájáruláshoz* kötött (a szükséges nyomtatvány a regisztrációs pultnál van elhelyezve).

A Játszóházban a gyermekfelügyelet biztosítását a szülő a gyermeke esetében maximum 3 órás időtartamban veheti igénybe.

Személyi feltételek:

Státusz	Létszám	Elvárt szakképzettség
Vezető/animátor	1 fő	15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2. számú melléklete szerint
animátor	2 fő	15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2. számú melléklete szerint

2.2.7.3 A Játszóház által kínált szolgáltatások

Egyéni fejlesztő foglalkozás (fejlesztőpedagógiai szolgáltatás):

Igény szerint, előzetes telefonos egyeztetést követően az általános iskolás korú gyermekek részére (6-16 éves korosztály) szakképzett fejlesztő pedagógus végez egyéni és kiscsoportos

fejlesztő foglalkozásokat, tanácsadást, valamint szülői konzultációt. A fejlesztés hetente három alkalommal történik, kedd, szerda és csütörtök délután. A kialakult klientúra folyamatosan bővül az új megkeresésekkel.

Szabad foglalkozás, közös szülő-gyermek játéktevékenység:

Hétköznapi szakképzett animátorok foglalkoznak a kisebb gyermekekkel, illetve nyújtanak tájékoztatást a szülőknek. Valamennyi játéktípusra igyekszünk hangsúlyt fektetni, a gyermek életkorát és személyiségét figyelembe véve. Jeles napokon, rendezvények alkalmával kézműves foglalkozások, mozgáskoordinációt fejlesztő játékok, vetélkedők színesítik programjainkat.

Tematikus foglalkozások:

Szombati napokon 2-2 szakképzett foglalkozásvezető koordinálásával zajlanak a foglalkozások, nyitott csoportokban, 3 órás időtartamban.

A foglalkozás vezetői egy-egy téma köré felfűzve, változatos foglalkozásokkal várják a gyermekeket. A játékosság elve mellett szombati programjainkon is érvényesül a közösségi funkció, hasznos szabadidő eltöltési lehetőséget biztosítva ezáltal a hozzánk látogató kicsiknek és nagyoknak.

Babamasszázs:

Hetente egy alkalommal zajló foglalkozás 1-10 hónapos korú gyermekek és szüleik részére, a foglalkozás célja szakképzett csecsemőmasszázs-oktató vezetésével a csecsemőmasszázs lépéseinek elsajátítása, a szülő-gyermek kommunikáció és kapcsolat erősítése, elmélyítése.

Mesekuckó:

Mesefeldolgozás, meseterápia 3-9 éves korosztályú gyermekek számára, havonta egy alkalommal.

Egyszülős Klub:

Foglalkozás gyermeküket egyedül nevelő szülők, nagyszülők számára, havonta egy alkalommal.

Szülésfelkészítő:

Egyéni, illetve csoportos tanácsadás dúla vezetésével várandós kismamák részére, kéthetente.

2.2.7.4 Statisztikai adatok a 2018. évben

Foglalkozás neve	Foglalkozás célcsoportja	Foglalkozáson részt vevők száma (halmozott adat)
Szabad foglalkozás/jeles napok, rendezvények	0-16 év	4274
Tematikus foglalkozás	0-10 év	774
Egyéni fejlesztő foglalkozás	6-16 év	117
Babamasszázs	1-10 hónap + szülők	159
Mesekuckó	3-9 év	10
Összesen		5334

Célkitűzés a 2019-es évre

Az óvodai és iskolai szociális segítők létszámának feltöltése fontos célkitűzés a Család-és Gyermekjóléti Központ számára. A vonatkozó előírások szerint 12 fő szociális segítő alkalmazása szükséges a szolgáltatás működtetéséhez. Fontos, hogy minden köznevelési intézményben jelen legyenek a szociális segítők a felemerülő problémák leghatékonyabb kezelése és a jelzőrendszer megerősítése érdekében. A szükségletfelméréseket elvégezve láthatóan valós igény mutatkozik a köznevelési intézmények részéről az egyéni foglalkozások, konzultációk és megbeszélések iránt mind a pedagógusok, mind gyermekek és szüleik részvételével. Lényeges még kiemelni, hogy a szolgáltatás létrejöttével megjelenik a helyben történő tájékoztatás és segítségnyújtás, ami gyakorlatilag azonnal hozzáférhető a szülők és a gyermekek részére. Ez gyakorlatban esetleges krízisintervencióként is működhet, ezáltal elkerülve egy súlyosabb elhúzódó probléma kialakulását. A jelzőrendszer megerősítésében szintén kiemelt szerepe lehet a szociális segítőknek, hiszen a köznevelési intézményekben dolgozó szakembereknek szalmi útmutatás, támogatást nyújthatnak a jelzés megtétele előtt, vagy a jelzés elkészítésében.